

Hjulspor så dype at vanlig bil må legge et hjulpar på midten og det andre på grøftekan-ten er ikke uvanlig.

Dårlig vedlikeholdt skogsbilvei Vei eller utmark?

– En vei er det den til enhver tid fremstår å være. Er den bygd som bilvei og ikke lenger er kjørbær, er den utmark, sier Frank Johansen, rådgiver i Direktoratet for naturforvaltning.

AV PER FOSSHEIM

Lov om motorferdsel i utmark gir unntak for kjøring i tilknytning til næringsdrift i jord-, skogbruk og ved reindrift. Så lenge det er næringskjøring vil det neppe kunne settes krav til standard på veien. Er du derimot på jakt eller driver annen form for transport utenfor primærlandbruket, er det lett komme i konflikt med loven.

Etter loven regnes veg i utmark, som ikke er opparbeidet for kjøring med vanlig bil, for utmark. Det er uten betydning om vegen er privat eller offent-

lig. Loven legger opp til bruk av skjønn, men firehjulstrekkere på traktorvei er nevnt som eksempel på kjøring i utmark.

Kjørbar med vanlig bil

– I kommentarene til loven står det ikke noe om vedlikehold. Det vil si at vegen skal vurderes i den stand den til en hver tid framstår. Om den er bygd som skogsbilvei, skal den være kjørbær med vanlig bil. Har den grodd igjen og ikke lenger kan kjøres, er den blitt utmark etter loven. Skogeier har da rett til å ruste den opp, slik at den igjen er skogsbilvei. Om veier er utbedret

gradvis eller helt ombygde har liten betydning. Enten faller de innenfor lovens unntaksbestemmelser for landbruk eller ikke, sier Frank Johansen i Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Skogsbilveianlegg er unntatt fra Plan- og bygningsloven. Kommunal saksbehandling blir utført etter Forskrift om planlegging og bygging av landbruksveier. I forskriften nyttes det meldeplikt. Omfanget av meldeplikten er noe ulikt praktisert mellom kommunene.

Med blanke våpen

– Hovedformålet med veier til landbruksformål, er at de skal gi en transportgevinst for landbruket. Det er viktig å avklare hva som er en landbruksvei. Av og til kan vær uklart om en vei er bygd til landbruksformål eller i virkeligheten er en tilførselsvei til et hyttefelt. I gråsonen finnes det

veger som er bygd fram til hyttefelt og som kun skulle dekke en enkelt skogdrift, men likevel blir kalt skogsbilvei, sier avdelingsdirektør Ivar Ekanger i Landbruks- og matdepartementet.

– Skogbruket må slåss med blanke våpen og unngå å drive uthuling av forskriften. Et utvalg nedsatt av Landbruks- og matdepartementet og Miljøverndepartementet skal sette en tydelig grense mellom landbruk og andre interesser. Utvalget burde vært ferdig for et år siden, men vi må nok vente et par måneder inn i det nye året før rapporten foreligger, sier Ekanger.

Pålegg om vedlikehold

Statstilskudd til et veganlegg forplikter eieren til å vedlikeholde det i minst 20 år framover. De fleste kommuner driver kontroll og klassifiserer vegene med jevne mellomrom.

– Hovedvegene blir kontrollert oftest. Her blir det av og til gitt pålegg om utbedring. På sidevegene er det mer sjelden. Noen av dem er bygd for bruk bare en periode, det er derfor noe varierende vedlikehold på dem. Vegene skal holdes i den stand de ble bygd. Kommunene i mitt distrikt, Hedmark, driver vedlikeholdskontroll til vegene er minst 20 år gamle. Det finnes også veier som er klassifisert, som er eldre enn 20 år, men der kan vi ikke gi pålegg om utbedringer, forteller Karoline Finstad Vold hos Fylkesmannen i Hedmark.

Snødekt vei er utmark

– Når det er så mye snø på en vei at den ikke er kjørbare med vanlig bil, er den utmark. En stor del av veiene ligger ubruytt om vinteren. Når veiene ikke brøytes er det fordi næringen ikke ser det som lønnsomt å holde dem oppe. Lovens intensjon er å begrense unødig motorferdsel. Med denne bestemmelsen begrenses ferdsele i den tiden av året hvor dyrelivet er mest sårbart, forklarer Frank Johansen i DN.

Snøbrøyting rammes ikke av loven, heller ikke på veier som har ligget gjensnødd det meste av

vinteren. Slik loven er utformet er det særlig snøscooterkjøring på ubruytt vei og kjøring med terrengbiler som stanses. Traktor- og skogbruk, blir ikke rammet av loven.

Unngå gråsonen

Skogbrukets vegstandard varierer mye. Det er forståelse fra både statlige- og fylkesmyndigheter om at sideveier i perioder er mindre i bruk og dermed forfaller. Men når de nærmer seg en standard som er dårligere enn den som kreves for å kjøre med personbil, kommer de i en grå-

sonen. Dagens lovverk gir rett til tungt vedlikehold og opprusting av veien. For å unngå gråsonen, anbefaler myndighetene at skogeier blir med på lokale vegvedlikeholdsprosjekt for å holde standarden nærmest mulig den opprinnelige.

Vei eller utmark? En gjengrodd vei kan være i gråsonen.

– Utvalget som skal trekke grensene for hva som er landbruksveier, skal legge fram sitt forslag noen måneder inn i det nye året, sier Ivar Ekanger, Landbruks- og matdepartementet.